

**SOSYAL BEŞERİ
TEMEL BİLİMLER
AKREDİTASYON ve
RATING DERNEĞİ**

TEMATİK ANALİZ RAPORU

2026 YILI

2026 yılı Tematik Analiz Raporu, STAR Kalite Güvencesi ve Sürekli İyileştirme Komitesi tarafından hazırlanmıştır.

İstanbul - Nisan 2026

İÇİNDEKİLER

Yönetici Özeti	3
1. Giriş	4
2. Veri Seti Tanımı ve Metodoloji	5
3. Betimsel İstatistikler	6
3.1 Genel Özet	6
3.2 Ana Ölçüt Bazlı Uyum Düzeyi Dağılımı	7
3.3 Alt Ölçüt Bazlı Detay Tabloları	8
4. Tematik İçerik Analizi	10
4.1 Güçlü Yönler Analizi	10
4.2 Gelişmeye Açık Yönler Analizi.....	11
4.3 Tema-Ölçüt Matrisi.....	12
4.4 Temalar Arası İlişki Analizi (Birlikte Görülme)	13
5. Ölçüt Bazlı Karşılaştırmalı Analiz	14
5.1 Ölçüt Performans Sıralaması	14
5.2 Ana Ölçüt Karşılaştırması.....	15
5.3 Program Türü Bazlı Analiz.....	16
5.4 Ölçüt Grupları Arası Karşılaştırmalı Değerlendirme	17
6. Kesişen Tematik Boyutlar	18
6.1 Yükseköğretim ve İşgücü Piyasası Bağlantısı	18
6.2 Uluslararasılaşma	19
6.3 Dijital ve Esnek Öğrenme Formatları	20
7. Kalite Yönetimi Perspektifi ve Sürekli İyileştirme	21
7.1 Süreç Olgunluk Değerlendirmesi	21
7.2 İyileştirme Haritası Matrisi	22
8. Genel Değerlendirme ve Bulguların Sentezi	24
9. Öneriler ve Yol Haritası	25
9.1 Programlara Yönelik Öneriler	25
9.2 STAR Akreditasyon Sürecinin Geliştirilmesine Yönelik Öneriler	25
10. Sonuç	27
Ekler	29
Ek 1: PUKÖ Döngüsü — Ölçüt Eşleştirme Matrisi	31
Ek 2: ESG 2015 Standartları ile STAR Ölçütleri Eşleştirmesi	32
Ek 3: STAR Kalite Güvencesi Perspektifinden Danışmanlık Önerileri	33
Ek 4: Metodolojik Notlar ve Sınırlılıklar	34
Teşekkür	35

Yönetici Özeti

Bu rapor, STAR akreditasyon süreci kapsamında 53 üniversiteden 119 lisans programının 41 ölçüte göre değerlendirilmesi sonucunda elde edilen verilerin kapsamlı tematik analizini sunmaktadır. Değerlendirmeler, "Tam Uyumludur" ve "Oldukça Uyumludur" kararlarının güçlü yön, "Kısmen Uyumludur" ve "Uyumlu Değildir" kararlarının ise gelişmeye açık yön olarak sınıflandırılmasıyla analiz edilmiştir.

Altyapı ve kaynak yeterliliği güçlüdür. Uzaktan öğretim bilgi sistemleri (Ölçüt 9.2, %94.1 güçlü yön), mezuniyet süreçleri (Ölçüt 1.7, %97.5), altyapı finansmanı (Ölçüt 7.3, %95.8) ve bilgi sistemleri (Ölçüt 6.3, %95.0) en yüksek performans gösteren alanlardır. Programlar fiziksel, dijital ve finansal altyapı boyutlarında güçlü bir kurumsal temele sahiptir.

Kanıt temelli değerlendirme ve izleme en kritik gelişim alanıdır. Eğitim amaçlarına ulaşılmasının kanıtlanması (Ölçüt 2.7, %74.8 gelişmeye açık yön) ve öğrenme çıktılarının belgelenmesi (Ölçüt 3.2, %74.8) programların dörtte üçünde gelişim ihtiyacı göstermektedir. Sistemik değerlendirme mekanizması (Ölçüt 2.6, %70.6) da bu tabloyu desteklemektedir.

Sürekli iyileştirme kültürü henüz yerleşmemiştir. Ölçüt 11.1'de programların %64.7'si gelişmeye açık yön olarak değerlendirilmiştir. PUKÖ döngüsünün "Kontrol Et" ve "Önlem Al" aşamalarında belirgin bir performans farkı gözlemlenmiştir.

Uluslararasılaşma yapısal bir gelişim alanıdır. Ölçüt 1.3'te hiçbir program tam uyumlu değerlendirmesi almamış olup, programların %67.2'si kısmen uyumlu düzeyinde kalmıştır.

Kısa vadede (0-12 ay): Sistemik değerlendirme ve kanıt toplama mekanizmalarının kurulması (B2, B3), sürekli iyileştirme eylem planlarının oluşturulması (B11) ve kariyer danışmanlık hizmetlerinin güçlendirilmesi (B1) acil öncelik taşımaktadır.

Orta vadede (1-3 yıl): Uluslararasılaşma stratejilerinin geliştirilmesi, müfredat güncelleme döngülerinin yapılandırılması ve paydaş katılım mekanizmalarının etkinleştirilmesi hedeflenmelidir.

Uzun vadede (3-5 yıl): Kalite kültürünün kurumsallaştırılması ve dijital pedagoji uygulamalarının yaygınlaştırılması sürdürülebilir gelişimin temelini oluşturacaktır.

Rapor, STAR akreditasyon sürecinin geliştirilmesine yönelik iki somut öneri sunmaktadır: yapılandırılmış nitel veri toplama mekanizmalarının oluşturulması ve standartlaştırılmış veri tabanı kurulması.

1. Giriş

Bu rapor, STAR (Sosyal Beşeri Temel Bilimler Akreditasyon ve Rating Derneği) akreditasyon süreci kapsamında değerlendirilen lisans programlarına ait verilerin kapsamlı bir tematik analizini sunmaktadır.

Raporun temel amacı, STAR akreditasyon süreçlerinden elde edilen bulguları sistemik ve yapılandırılmış bir çerçevede analiz ederek programların güçlü yönlerini ve gelişmeye açık alanlarını belirlemek, ölçütler arası karşılaştırma yapmak ve sürekli iyileştirmeye yönelik somut öneriler sunmaktır. Bulgular yalnızca tespit niteliğinde değil, süreci ileriye taşıyacak stratejik önerilerle bütünleştirilmiştir.

Rapor, 53 farklı üniversiteden toplam 119 lisans programını kapsamaktadır. Programlar, STAR'ın 11 ana ölçüt başlığı altında yapılandırılmış 41 alt ölçüte göre değerlendirilmiştir. Değerlendirmeler dört düzeyli bir uyum ölçeğine dayanmaktadır.

Analiz, betimsel istatistikler, ölçüt bazlı karşılaştırma ve kesişen tematik boyutlar çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Uyum düzeyleri sayısal skorlara dönüştürülerek ölçütler arası karşılaştırma

yapılabilir hale getirilmiştir. Sürekli iyileştirme odaklı yaklaşım doğrultusunda, her bulgu iyileştirme önerileriyle desteklenmiştir.

Bu raporun analiz çerçevesi dört temel bileşen üzerine kurulmuştur: sürekli iyileştirme odaklılık, sistematik ve yapılandırılmış analiz, kesişen tematik boyutlar (yükseköğretim-işgücü piyasası bağlantısı, uluslararasılaşma, dijital ve esnek öğrenme formatları) ve kalite yönetimi entegrasyonu. Ayrıca ESG 2015 (Avrupa Yükseköğretim Alanında Kalite Güvencesi Standartları ve Yönergeleri) ile Bologna süreci ilkeleri de referans çerçevesine dahil edilmiştir.

2. Veri Seti Tanımı ve Metodoloji

Analiz kapsamında kullanılan veri seti, 53 farklı yükseköğretim kurumunda sunulan 119 lisans programının STAR akreditasyon değerlendirme sonuçlarını içermektedir. Veri seti, her program için 41 ölçüt düzeyinde uyum düzeyi bilgisini barındıran bir matris yapısındadır.

Değerlendirmelerde dört düzeyli bir ölçek kullanılmıştır. "Tam Uyumludur" (4 puan) ilgili ölçütte tam uyumun sağlandığını, "Oldukça Uyumludur" (3 puan) büyük ölçüde uyumun sağlandığını, "Kısmen Uyumludur" (2 puan) kısmi uyumun mevcut olduğunu ve "Uyumlu Değildir" (1 puan) uyumsuzluk durumunu ifade etmektedir.

Betimsel istatistikler kapsamında frekans, yüzde dağılımı ve ortalama skor hesaplamaları yapılmıştır. Ölçüt bazlı karşılaştırmalar için her ölçütün ağırlıklı ortalama skoru hesaplanmış ve ölçütler performans sıralamasına tabi tutulmuştur. Program türü ve üniversite bazlı karşılaştırmalarda uyum düzeyi dağılımları analiz edilmiştir. Kesişen tematik boyutlar çerçevesinde ise ilgili ölçütlerdeki bulgular yatay bir perspektifle değerlendirilmiştir.

Tematik içerik analizi için uyum düzeyi kararları ikili bir sınıflandırmaya tabi tutulmuştur: "Tam Uyumludur" ve "Oldukça Uyumludur" kararları güçlü yön; "Kısmen Uyumludur" ve "Uyumlu Değildir" kararları ise gelişmeye açık yön olarak değerlendirilmiştir. Bu sınıflandırma, her ölçüt için güçlü yön ve gelişmeye açık yönlerin frekans analizini, ana ölçüt düzeyinde tema-ölçüt matrisini ve ölçütler arası birlikte görülme (co-occurrence) analizini mümkün kılmıştır. Raporda kullanılan başlıca kısaltmalar: PEA (Program Eğitim Amaçları), PÖÇ (Program Öğrenme Çıktıları), PUKÖ (Planla-Uygula-Kontrol Et-Önlem AI).

3. Betimsel İstatistikler

3.1 Genel Özet

Toplam 4879 veri noktası üzerinden gerçekleştirilen analizde, programların 41 alt ölçüte göre uyum düzeyleri incelenmiştir.

Tablo 1: Program Türü Dağılımı

Program Türü	Sayı	Yüzde (%)
İşletme	25	21.0
İktisat	16	13.4
SBKY/Kamu Yönetimi	15	12.6
Uluslararası İlişkiler/SBUİ	15	12.6
Uluslararası Ticaret ve Finansman	11	9.2
Maliye	6	5.0
YBS	6	5.0
Finans ve Bankacılık	5	4.2

Muhasebe ve Finans Yönetimi	4	3.4
Program Türü	Sayı	Yüzde (%)
Çalışma Ekonomisi	3	2.5
Ekonometri	2	1.7
İKY	2	1.7
Lojistik Yönetimi	2	1.7
Ekonomi	2	1.7
Bankacılık ve Sigortacılık	1	0.8
İslam İktisadi ve Finans	1	0.8
Sigortacılık ve Sosyal Güvenlik	1	0.8
Ekonomi ve Finans	1	0.8
Uluslararası Girişimcilik	1	0.8
TOPLAM	119	100.0

Tablo 1'de görüldüğü üzere, en yaygın program türü 25 programla İşletme olup, bunu 16 programla İktisat izlemektedir. SBKY/Kamu Yönetimi (15) ve Uluslararası İlişkiler/SBUİ (15) programları da önemli bir paya sahiptir. Uluslararası Ticaret ve Finansman (UTF) programları dahil edildiğinde 11 programa ulaşmaktadır. Bu dağılım, STAR akreditasyonunun sosyal bilimler alanında geniş bir yelpazede faaliyet gösterdiğini ortaya koymaktadır.

3.2 Ana Ölçüt Bazlı Uyum Düzeyi Dağılımı

Aşağıdaki tabloda, 11 ana ölçüt başlığı için uyum düzeyi dağılımları sunulmaktadır. Her ana ölçüt, kendisine bağlı alt ölçütlerdeki tüm değerlendirmelerin toplamını yansıtmaktadır.

Tablo 2: Ana Ölçüt Bazlı Uyum Düzeyi Dağılımı

Ana Ölçüt	Tam (%)	Oldukça (%)	Kısmen (%)	Uyumsuz (%)	Ort. Skor
B1: Öğrenciler	10.9	38.3	50.3	0.5	2.60
B2: Program Eğitim Amaçları	23.9	29.2	41.7	5.3	2.72
B3: Program Öğrenme Çıktıları	8.7	36.1	51.5	3.6	2.50
B4: Program Öğretim Planı	34.6	36.5	27.6	1.3	3.04
B5: Öğretim Kadrosu	22.7	53.8	21	2.5	2.97
B6: Alt Yapı	43.6	39.2	17.2	0	3.26
B7: Kurumsal Destek ve Finansal Kaynaklar	52.6	26.2	20.7	0.5	3.31
B8: Kurumsal Yapı ve Karar Alma Süreçleri	47.9	33.6	18.5	0	3.29
B9: Program Uzaktan Öğretimi	69.7	18.1	11.3	0.8	3.57
B10: Programa Özgü Ölçütler	58	30.3	10.9	0.8	3.45
B11: Sürekli İyileştirme	4.2	31.1	57.1	7.6	2.32

Tablo 2 incelendiğinde, en yüksek ortalama skora sahip ana ölçütün B9 (Program Uzaktan Öğretimi) olduğu (3.57) görülmektedir. Bu durum, ilgili alandaki kurumsal yapıların ve süreçlerin genel olarak

güçlü bir uyum düzeyinde bulunduğuna işaret etmektedir. Öte yandan, en düşük ortalama skora sahip ana ölçüt B11 (Sürekli İyileştirme) olup (2.32), bu alan programların en çok gelişim ihtiyacı duyduğu boyutu temsil etmektedir.

Genel eğilim değerlendirildiğinde, altyapı ve kurumsal destek odaklı ölçütlerin (B6, B7, B8, B9) görece yüksek uyum düzeyine sahip olduğu, buna karşın program tasarımı ve sürekli iyileştirme odaklı ölçütlerin (B2, B3, B11) daha düşük performans gösterdiği tespit edilmiştir. Bu bulgu, ESG 2015 çerçevesinde vurgulanan "programların sürekli izlenmesi ve periyodik olarak gözden geçirilmesi" ilkesiyle doğrudan ilişkilidir.

3.3 Alt Ölçüt Bazlı Detay Tabloları

Aşağıdaki tabloda, 41 alt ölçütün her biri için uyum düzeyi dağılımları ve ortalama skorlar sunulmaktadır.

Tablo 3: Alt Ölçüt Bazlı Uyum Düzeyi Dağılımı

Ölçüt	Ana Ölçüt	Tam (%)	Oldukça (%)	Kısmen (%)	Uyumsuz (%)	Ort. Skor
1.1	B1	9.2	51.3	39.5	0	2.70
1.2	B1	2.5	39.5	58	0	2.45
1.3	B1	0	32.8	67.2	0	2.33
1.4	B1	8.4	30.3	60.5	0.8	2.46
1.5	B1	5	28.6	63.9	2.5	2.36
1.6	B1	1.7	37.8	60.5	0	2.41
1.7	B1	49.6	47.9	2.5	0	3.47
2.1	B2	35.3	42	20.2	2.5	3.10
2.2	B2	31.9	42	22.7	3.4	3.03
2.3	B2	62.2	25.2	11.8	0.8	3.49
2.4	B2	18.5	21.8	52.9	6.7	2.52
2.5	B2	10.9	26.9	55.5	6.7	2.42
2.6	B2	2.5	26.9	67.2	3.4	2.29
2.7	B2	5.9	19.3	61.3	13.4	2.18
3.1	B3	5.9	58.8	35.3	0	2.71
3.2	B3	3.4	21.8	71.4	3.4	2.25
3.3	B3	16.8	27.7	47.9	7.6	2.54
4.1	B4	29.4	53.8	16.8	0	3.13
4.2	B4	47.9	23.5	28.6	0	3.19
4.3	B4	21	25.2	47.1	6.7	2.61
4.4	B4	57.1	37	5.9	0	3.51
4.5	B4	17.6	42.9	39.5	0	2.78
5.1	B5	22.7	62.2	15.1	0	3.08
5.2	B5	16.8	54.6	28.6	0	2.88

Ölçüt	Ana Ölçüt	Tam (%)	Oldukça (%)	Kısmen (%)	Uyumsuz (%)	Ort. Skor
5.3	B5	28.6	44.5	19.3	7.6	2.94
6.1	B6	39.5	43.7	16.8	0	3.23
6.2	B6	57.1	26.1	16.8	0	3.40
6.3	B6	28.6	66.4	5	0	3.24
6.4	B6	59.7	31.1	9.2	0	3.50
6.5	B6	41.2	37	21.8	0	3.19
6.6	B6	35.3	31.1	33.6	0	3.02
7.1	B7	64.7	20.2	12.6	2.5	3.47
7.2	B7	51.3	21.8	26.9	0	3.24
7.3	B7	63	32.8	4.2	0	3.59
7.4	B7	33.6	37.8	28.6	0	3.05
7.5	B7	50.4	18.5	31.1	0	3.19
8.1	B8	47.9	33.6	18.5	0	3.29
9.1	B9	52.1	29.4	16.8	1.7	3.32
9.2	B9	87.4	6.7	5.9	0	3.82
10.1	B10	58	30.3	10.9	0.8	3.45
11.1	B11	4.2	31.1	57.1	7.6	2.32

Not: Pembe arka plan, ortalama skoru 2.30 ve altında olan (kritik düzey) ölçütleri; turuncu arka plan, 2.30-2.50 arasında olan ölçütleri; yeşil arka plan ise 3.40 ve üzerinde olan (güçlü performans) ölçütleri göstermektedir.

Alt ölçüt düzeyinde en düşük performansı gösteren ölçüt, 2.18 ortalama skorla Ölçüt 2.7 (Program Eğitim Amaçlarına Ulaşıldığının Kanıtlanması) olmuştur. Bu ölçütte programların %61.3'ü kısmen uyumlu, %13.4'ü ise uyumlu değil kategorisindedir. İkinci en düşük performans Ölçüt 3.2'ye (Program Öğrenme Çıktılarının Belirlenmesi ve Belgelenmesi) aittir (2.25). Bu iki ölçütün her ikisi de ölçme-değerlendirme ve kanıtlama süreçleriyle ilgili olması, programların sistematik izleme ve kanıt temelli değerlendirme mekanizmalarında yapısal gelişim alanları bulunduğuna işaret etmektedir.

En yüksek performansı gösteren ölçüt ise 3.82 ortalama skorla Ölçüt 9.2 (Uzaktan Öğretim Bilgi Sistemleri) olmuştur; programların %87.4'ü bu ölçütte tam uyumlu bulunmuştur. Bunu sırasıyla Ölçüt 7.3 (Altyapı Finansmanı, 3.59), Ölçüt 4.4 (Öğretim Planı Bileşenleri, 3.51) ve Ölçüt 6.4 (Kütüphane İmkânları, 3.50) izlemektedir.

4. Tematik İçerik Analizi

Bu bölümde, STAR akreditasyon değerlendirmelerinden elde edilen uyum düzeyi kararları tematik bir çerçevede analiz edilmiştir. "Tam Uyumludur" ve "Oldukça Uyumludur" kararları güçlü yön; "Kısmen Uyumludur" ve "Uyumlu Değildir" kararları ise gelişmeye açık yön olarak sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırma, her ölçütün güçlü yön ve gelişmeye açık yön frekanslarının hesaplanmasına ve tematik eğilimlerin belirlenmesine olanak tanımaktadır.

4.1 Güçlü Yönler Analizi

Güçlü yön olarak değerlendirilen (Tam Uyumlu + Oldukça Uyumlu) programların oranı en yüksek olan ölçütler, programların kurumsal olarak en gelişmiş olduğu alanları temsil etmektedir. Aşağıdaki tabloda, güçlü yön oranı en yüksek 10 ölçüt sunulmaktadır.

Tablo 4: En Yüksek Güçlü Yön Oranına Sahip 10 Ölçüt

Ölçüt	Ölçüt Açıklaması	GY (n)	GY (%)	GAY (%)	Ana Ölçüt
1.7	Mezuniyet koşullarının yönetimi	116	97.5	2.5	B1
7.3	Altyapı sağlama ve bakım finansmanı	114	95.8	4.2	B7
6.3	Bilgi sistemleri yeterliliği	113	95	5	B6
4.4	Öğretim planı bileşenlerinin kapsamlılığı	112	94.1	5.9	B4
9.2	Uzaktan öğretim bilgi sistemleri	112	94.1	5.9	B9
6.4	Kütüphane imkânları yeterliliği	108	90.8	9.2	B6
10.1	Programa özgü ölçütlerin sağlanması	105	88.2	11.8	B10
2.3	PEA paydaşlara erişilebilir yayınlanması	104	87.4	12.6	B2
5.1	Öğretim kadrosu yeterliliği ve niteliği	101	84.9	15.1	B5
7.1	Kurumsal destek, liderlik ve bütçe politikaları	101	84.9	15.1	B7

Not: GY = Güçlü Yön (Tam Uyumlu + Oldukça Uyumlu); GAY = Gelişmeye Açık Yön (Kısmen Uyumlu + Uyumlu Değil).

Güçlü yön oranı en yüksek ölçüt, %97.5 ile Ölçüt 1.7'dir (Mezuniyet koşullarının yönetimi). 119 programın 116'sı bu ölçütte güçlü yön olarak değerlendirilmiştir. Bunu sırasıyla Ölçüt 7.3 (Altyapı finansmanı, %95.8), Ölçüt 6.3 (Bilgi sistemleri, %95.0) ve Ölçüt 4.4 (Öğretim planı bileşenleri, %94.1) izlemektedir.

Güçlü yönlerin tematik dağılımı üç temel kümenin varlığını ortaya koymaktadır.

No	Tematik Küme	İlişkili Ölçütler	Anlam
1	Fiziksel ve Dijital Altyapı Yeterliliği	6.3, 6.4, 9.2	Bilgi sistemleri, kütüphane ve uzaktan öğretim altyapısı güçlü
2	Kurumsal Destek ve Finansal Sürdürülebilirlik	7.1, 7.3	Liderlik, bütçe politikaları ve altyapı finansmanı yeterli
3	Program Yapısı ve Bileşen Bütünlüğü	4.4, 1.7, 2.3, 10.1	Öğretim planı, mezuniyet süreci ve PEA yayınlanması güçlü

Bu üç küme, programların "ne yapılacağını tanımlama" ve "kaynak sağlama" boyutlarında güçlü bir kurumsal altyapıya sahip olduğunu göstermektedir. Bu bulgular, Bologna süreci çerçevesinde vurgulanan "yeterli kaynak sağlama" ilkesiyle uyumludur.

4.2 Gelişmeye Açık Yönler Analizi

Gelişmeye açık yön olarak değerlendirilen (Kısmen Uyumlu + Uyumlu Değil) programların oranı en yüksek olan ölçütler, sistematik iyileştirme gerektiren alanları temsil etmektedir.

Tablo 5: En Yüksek Gelişmeye Açık Yön Oranına Sahip 10 Ölçüt

Ölçüt	Ölçüt Açıklaması	GAY (n)	GAY (%)	GY (%)	Ana Ölçüt
2.7	PEA ulaşıldığının kanıtlanması	89	74.8	25.2	B2
3.2	PÖÇ sağlandığının belirlenmesi ve belgelenmesi	89	74.8	25.2	B3
2.6	PEA ulaşılmasını belirlemek için sistem kurulması	84	70.6	29.4	B2
1.3	Uluslararası ve ulusal öğrenci değişimi	80	67.2	32.8	B1
1.5	Kariyer danışmanlığı hizmeti	79	66.4	33.6	B1
11.1	Sürekli iyileştirme çalışmaları	77	64.7	35.3	B11
2.5	PEA düzenli gözden geçirme ve güncelleme	74	62.2	37.8	B2
1.4	Akademik danışmanlık hizmeti	73	61.3	38.7	B1
1.6	Ders başarılarının ölçülmesi ve değerlendirilmesi	72	60.5	39.5	B1
2.4	PEA paydaş beklentilerine göre belirlenmesi	71	59.7	40.3	B2

En yüksek gelişmeye açık yön oranına sahip ölçütler, Ölçüt 2.7 ve Ölçüt 3.2'dir (her ikisi de %74.8). 119 programın 89'u bu ölçütlerde kısmen uyumlu veya uyumlu değil kararı almıştır. Bu durum, programların dörtte üçünün eğitim amaçlarına ulaşmayı kanıtama ve öğrenme çıktılarını belgeleme konusunda yeterli düzeyde olmadığını göstermektedir.

Gelişmeye açık yönlerin tematik dağılımı dört temel küme ortaya koymaktadır.

No	Tematik Küme	İlişkili Ölçütler	Anlam
1	Kanıt Temelli Değerlendirme ve İzleme İhtiyacı	2.6, 2.7, 3.2	Sistemik değerlendirme, kanıt toplama ve belgeleme sınırlı
2	Sürekli İyileştirme Kültürünün Güçlendirilmesi İhtiyacı	11.1, 2.5	İyileştirme döngüsü ve periyodik gözden geçirme eksik
3	Öğrenci Odaklı Hizmetlerin Gelişim İhtiyacı	1.3, 1.4, 1.5, 1.6	Değişim, danışmanlık, kariyer ve ölçme-değerlendirme geliştirilmeli
4	Paydaş Katılımında Derinleşme İhtiyacı	2.4	Paydaş beklentilerinin programa yansıtılması sınırlı

Bu dört kümenin ortak paydasını, PUKÖ döngüsünün "Kontrol Et" ve "Önlem Al" aşamalarındaki yapısal gelişim alanları oluşturmaktadır. ESG 2015'in 1.9 maddesinde vurgulanan "programların sürekli izlenmesi" gerekliliği ile doğrudan ilişkilidir.

4.3 Tema-Ölçüt Matrisi

Aşağıdaki tabloda, her ana ölçüt (B1-B11) için güçlü yön ve gelişmeye açık yön frekansları ile oranları sunulmaktadır.

Tablo 6: Ana Ölçüt Bazlı Güçlü Yön / Gelişmeye Açık Yön Matrisi

Ana Ölçüt	GY (n)	GY (%)	GAY (n)	GAY (%)	Toplam (n)	Durum
B1: Öğrenciler	410	49.2	423	50.8	833	Gelişim Gerekli
B2: Program Eğitim Amaçları	442	53.1	391	46.9	833	Orta

B3: Program Öğrenme Çıktıları	160	44.8	197	55.2	357	Gelişim Gerekli
Ana Ölçüt	GY (n)	GY (%)	GAY (n)	GAY (%)	Toplam (n)	Durum
B4: Program Öğretim Planı	423	71.1	172	28.9	595	İyi
B5: Öğretim Kadrosu	273	76.5	84	23.5	357	İyi
B6: Alt Yapı	591	82.8	123	17.2	714	Güçlü
B7: Kurumsal Destek ve Finansal Kaynaklar	469	78.8	126	21.2	595	İyi
B8: Kurumsal Yapı ve Karar Alma Süreçleri	97	81.5	22	18.5	119	Güçlü
B9: Program Uzaktan Öğretimi	209	87.8	29	12.2	238	Güçlü
B10: Programa Özgü Ölçütler	105	88.2	14	11.8	119	Güçlü
B11: Sürekli İyileştirme	42	35.3	77	64.7	119	Gelişim Gerekli

Tema-ölçüt matrisi, ana ölçütler arasında belirgin bir performans ikiliği ortaya koymaktadır. Güçlü yön oranı %80'in üzerinde olan üç ana ölçüt mevcuttur: B10 (Programa Özgü Ölçütler, %88.2), B9 (Uzaktan Öğretim, %87.8) ve B6 (Alt Yapı, %82.8). Öte yandan, gelişmeye açık yön oranı %50'nin üzerinde olan üç ana ölçüt dikkat çekmektedir: B11 (Sürekli İyileştirme, %64.7), B3 (Program Öğrenme Çıktıları, %55.2) ve B1 (Öğrenciler, %50.8). B11'deki %64.7'lik oran, programların neredeyse üçte ikisinin sürekli iyileştirme mekanizmalarını yeterli düzeyde işletemediğini göstermektedir.

4.4 Temalar Arası İlişki Analizi (Birlikte Görülme)

Gelişmeye açık yönlerin birlikte görülme (co-occurrence) analizi, hangi gelişim alanlarının birlikte ortaya çıktığını belirlemeye olanak tanımaktadır. Bu analiz, her programda hangi ölçütlerin gelişmeye açık yön olarak tespit edildiğini belirleyerek, ölçüt çiftleri arasındaki birlikte görülme frekanslarını hesaplamaktadır.

Tablo 7: En Sık Birlikte Görülen Gelişmeye Açık Yön Çiftleri

Ölçüt 1	Ölçüt 2	Açıklama	Birlikte GAY (n)	Oran (%)	İlişki
2.7	3.2	PEA kanıtlama + PÖÇ belgeleme eksikliği birlikte	79	66.4	Çok Güçlü
2.6	2.7	Değerlendirme sistemi + kanıtlama eksikliği birlikte	77	64.7	Çok Güçlü
2.6	3.2	Değerlendirme sistemi + PÖÇ belgeleme eksikliği birlikte	76	63.9	Çok Güçlü
11.1	2.6	Sürekli iyileştirme + değerlendirme sistemi eksikliği birlikte	73	61.3	Çok Güçlü
1.6	3.2	Ölçme-değerlendirme + PÖÇ belgeleme eksikliği birlikte	70	58.8	Güçlü
11.1	2.7	Sürekli iyileştirme + PEA kanıtlama eksikliği birlikte	70	58.8	Güçlü
11.1	3.2	Sürekli iyileştirme + PÖÇ belgeleme eksikliği birlikte	70	58.8	Güçlü
2.4	2.6	Paydaş beklentileri + değerlendirme sistemi eksikliği birlikte	69	58.0	Güçlü
2.5	2.6	PEA gözden geçirme + değerlendirme sistemi eksikliği birlikte	69	58.0	Güçlü

1.3	2.6	Uluslararası değişim + değerlendirme sistemi eksikliği birlikte	68	57.1	Güçlü
-----	-----	---	----	------	-------

Birlikte görülme analizi üç kritik örüntüyü ortaya çıkarmıştır. Birinci örüntü: Değerlendirme-Kanıtlanma-Belgeleme Üçgeni. Ölçüt 2.6, 2.7 ve 3.2 arasında çok güçlü bir birlikte görülme ilişkisi mevcuttur. Bu üç ölçütte gelişmeye açık yön alan programların yaklaşık %65'i, her üçünde de birlikte düşük performans göstermiştir. Bu bulgu, değerlendirme sistemi kuramayan programların doğal olarak kanıt üretmekte ve belgelemekte de zorlandığını göstermektedir.

İkinci örüntü: Sürekli iyileştirme Bağlantısı. Ölçüt 11.1 ile 2.6, 2.7 ve 3.2 arasındaki güçlü birlikte görülme (%58-61), kontrol mekanizmaları eksik olan programların iyileştirme döngüsünü de işletemediğini doğrulamaktadır. Kontrol ve iyileştirme eksikliklerinin birbirini besleyen bir döngü oluşturduğu değerlendirilmektedir.

Üçüncü örüntü: Uluslararasılaşma ve Kariyer ile Değerlendirme ilişkisi. Ölçüt 1.3 (uluslararası değişim), değerlendirme-kanıtlanma ölçütleri ile güçlü birlikte görülme göstermektedir. Bu bulgu, gelişim alanlarının izole değil sistemik nitelikte olduğunu ortaya koymaktadır.

5. Ölçüt Bazlı Karşılaştırmalı Analiz

5.1 Ölçüt Performans Sıralaması

Aşağıdaki tablolarda, tüm ölçütlerin performans sıralaması, en başarılı ve gelişim ihtiyacı en yüksek ölçütler ayrı ayrı sunulmaktadır.

Tablo 8: En Yüksek Performanslı 5 Ölçüt

Ölçüt	Ölçüt Açıklaması	Ort. Skor	Tam (%)	Kısmen+Uyumsuz (%)
9.2	Uzaktan öğretim bilgi sistemleri	3.82	87.4	5.9
7.3	Altyapı sağlama ve bakım finansmanı	3.59	63	4.2
4.4	Öğretim planı bileşenlerinin kapsamlılığı	3.51	57.1	5.9
6.4	Kütüphane imkânları yeterliliği	3.50	59.7	9.2
2.3	PEA paydaşlara erişilebilir yayınlanması	3.49	62.2	12.6

En yüksek performanslı beş ölçüt incelendiğinde, bu ölçütlerin ağırlıklı olarak altyapı, kurumsal kaynak ve program yapısı boyutlarında yoğunlaştığı görülmektedir. Uzaktan öğretim bilgi sistemleri (9.2), altyapı finansmanı (7.3), öğretim planı bileşenleri (4.4), kütüphane imkânları (6.4) ve eğitim amaçlarının yayınlanması (2.3) programların en güçlü olduğu alanlardır. Bu tablo, üniversitelerin somut yatırım ve yapılandırma gerektiren alanlarda yüksek performans sergilediğini ortaya koymaktadır.

Tablo 9: Gelişim İhtiyacı En Yüksek 5 Ölçüt

Ölçüt	Ölçüt Açıklaması	Ort. Skor	Tam (%)	Kısmen+Uyumsuz (%)
2.7	PEA ulaşıldığının kanıtlanması	2.18	5.9	74.8
3.2	PÖÇ sağlandığının belirlenmesi ve belgelenmesi	2.25	3.4	74.8
2.6	PEA ulaşılmasını belirlemek için sistem kurulması	2.29	2.5	70.6
11.1	Sürekli iyileştirme çalışmaları	2.32	4.2	64.7

1.3	Uluslararası ve ulusal öğrenci değişimi	2.33	0	67.2
-----	---	------	---	------

En düşük performanslı beş ölçütün tamamı B1 (Öğrenciler), B2 (Program Eğitim Amaçları) ve B3 (Program Öğrenme Çıktıları) ana ölçütlerine aittir. Bu bulgu, programların "girdiler" (altyapı, kaynak) boyutunda güçlü, "süreçler ve çıktılar" (ölçme, izleme, kanıtlama) boyutunda gelişime açık olduğu tezini desteklemektedir. Akreditasyon sürecinin amacı yalnızca kaynakların varlığını tespit etmek değil, bu kaynakların eğitim çıktılarına etkili biçimde dönüştürülüp dönüştürülmediğini değerlendirmektir.

5.2 Ana Ölçüt Karşılaştırması

Aşağıdaki tabloda, 11 ana ölçüt ortalama uyum skoruna göre sıralanmış olup, her bir ölçütün güçlü yön ve gelişmeye açık yön oranları ile genel performans değerlendirmesi sunulmaktadır.

Tablo 10: Ana Ölçüt Performans Sıralaması

Sıra	Ana Ölçüt	Ort. Skor	Tam+Oldukça (%)	Kısmen+Uyumsuz (%)	Değerlendirme
1	B9: Program Uzaktan Öğretimi	3.57	87.8	12.1	Güçlü
2	B10: Programa Özgü Ölçütler	3.45	88.3	11.7	Güçlü
3	B7: Kurumsal Destek ve Finansal Kaynaklar	3.31	78.8	21.2	Güçlü
4	B8: Kurumsal Yapı ve Karar Alma Süreçleri	3.29	81.5	18.5	Güçlü
5	B6: Alt Yapı	3.26	82.8	17.2	Güçlü
6	B4: Program Öğretim Planı	3.04	71.1	28.9	Güçlü
7	B5: Öğretim Kadrosu	2.97	76.5	23.5	Orta
8	B2: Program Eğitim Amaçları	2.72	53.1	47.0	Gelişim Gerekli
9	B1: Öğrenciler	2.60	49.2	50.8	Gelişim Gerekli
10	B3: Program Öğrenme Çıktıları	2.50	44.8	55.1	Kritik
11	B11: Sürekli İyileştirme	2.32	35.3	64.7	Kritik

Ana ölçüt karşılaştırması, performans düzeylerinde belirgin bir ikilem ortaya koymaktadır. Fiziksel altyapı ve kurumsal kaynaklara ilişkin ölçütler (B6, B7, B8, B9) tutarlı biçimde yüksek performans gösterirken, eğitim kalitesinin sürdürülebilirliğine ilişkin ölçütler (B2, B3, B11) önemli gelişim ihtiyacı içindedir. Bu durum, değerlendirilen programlarda altyapısal yatırımların eğitim süreçlerinin niteliksel iyileştirilmesinin önünde gittiği şeklinde yorumlanabilir.

5.3 Program Türü Bazlı Analiz

Program türü bazlı analiz, farklı disiplin alanlarının akreditasyon performanslarını karşılaştırma olanağı sunmaktadır. Aşağıdaki tabloda, ana program türlerine göre ortalama uyum skorları sunulmaktadır.

Tablo 11: Program Türü Bazlı Ortalama Uyum Skorları

Sıra	Program Türü	Ort. Skor	Değerlendirme
1	Sigortacılık ve Sosyal Güvenlik	3.59	Güçlü
2	Uluslararası Girişimcilik	3.44	Güçlü
3	Ekonomi ve Finans	3.37	Güçlü

Sıra	Program Türü	Ort. Skor	Değerlendirme
4	İslam İktisadı ve Finans	3.20	Güçlü
5	Ekonomi	3.16	Güçlü
6	İKY	3.04	Güçlü
7	Uluslararası Ticaret ve Finansman	3.02	Güçlü
8	İktisat	2.99	Orta-iyi
9	Maliye	2.98	Orta-iyi
10	Muhasebe ve Finans Yönetimi	2.98	Orta-iyi
11	İşletme	2.96	Orta-iyi
12	YBS	2.93	Orta-iyi
13	Finans ve Bankacılık	2.92	Orta-iyi
14	Uluslararası İlişkiler/SBUİ	2.89	Orta-iyi
15	Çalışma Ekonomisi	2.89	Orta-iyi
16	SBKY/Kamu Yönetimi	2.85	Orta-iyi
17	Lojistik Yönetimi	2.85	Orta-iyi
18	Ekonometri	2.74	Gelişim Gerekli
19	Bankacılık ve Sigortacılık	2.41	Gelişim Gerekli

Program türleri arasındaki performans farklılıkları istatistiksel olarak anlamlı olmamakla birlikte, belirli eğilimler dikkat çekmektedir. Sıralama yorumlanırken program sayısının dikkate alınması gerekmektedir: Sigortacılık ve Sosyal Güvenlik (1 program), Uluslararası Girişimcilik (1 program), Ekonomi ve Finans (1 program) gibi az sayıda programla temsil edilen türlerde ortalama skorların genellenebilirliği sınırlıdır. Daha geniş örneklerle temsil edilen program türleri arasında, Uluslararası Ticaret ve Finansman programları (3.02, 11 program) ve İktisat programları (2.99, 16 program) görece daha yüksek ortalama skorlara sahipken, SBKY/Kamu Yönetimi programları (2.85, 15 program) en düşük ortalamayı sergilemektedir. Bu fark, SBKY programlarının daha yeni bir akreditasyon deneyimine sahip olmasından veya program türüne özgü yapısal farklılıklardan kaynaklanıyor olabilir.

Uluslararası İlişkiler programlarının (2.89) ortalamasının altında kalması, uluslararasılaşma ölçütündeki (1.3) genel düşük performansla birleştirildiğinde, paradoksal bir tablo ortaya çıkmaktadır: Uluslararası boyutu güçlü olması beklenen programlar bile uluslararasılaşma ölçütünde yeterli performans gösterememektedir. Bu durum, programların adlarındaki "uluslararası" vurgusunun, müfredat ve uygulama düzeyinde karşılık bulmadığı şeklinde yorumlanabilir.

5.4 Ölçüt Grupları Arası Karşılaştırmalı Değerlendirme

Ölçütleri işlevsel gruplar halinde sınıflandırarak karşılaştırmak, programların hangi boyutlarda güçlü veya gelişime açık olduğunu daha bütüncül biçimde anlamayı sağlamaktadır. Bu amaçla, 41 alt ölçüt dört işlevsel gruba ayrılmıştır.

Tablo 12: İşlevsel Grup Bazlı Performans Karşılaştırması

İşlevsel Grup	Kapsanan Ölçütler	Ort. Skor	Değerlendirme
Altyapı ve Kaynaklar	6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 7.1, 7.2, 7.3, 9.1, 9.2	3.40	Güçlü

Planlama ve Tasarım	2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 4.1, 4.4	3.07	Güçlü
Öğrenci Destek ve Hareketlilik	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.7, 4.5	2.65	Gelişim Gerekli
İzleme ve Değerlendirme	2.5, 2.6, 2.7, 3.2, 3.3, 1.6	2.35	Öncelikli Gelişim

İşlevsel grup bazlı karşılaştırma, raporun temel bulgusunu net biçimde doğrulamaktadır: "Altyapı ve Kaynaklar" grubu en yüksek ortalama skora sahipken, "İzleme ve Değerlendirme" grubu en düşük performansı sergilemektedir. Bu durum, programların kaynak sağlama konusunda güçlü ancak bu kaynakları eğitim kalitesine dönüştürme ve izleme konusunda gelişime açık olduğunu teyit etmektedir.

"Planlama ve Tasarım" grubunun orta düzeyde bir performans göstermesi, programların eğitim amaçlarını ve müfredatlarını tasarlama konusunda belirli bir kapasiteye sahip olduğunu, ancak bu tasarımın izlenmesi ve değerlendirilmesi aşamasında performansın düştüğünü göstermektedir. Bu bulgu, PUKÖ döngüsünün "Planla" aşamasından "Kontrol Et" aşamasına geçişte yaşanan kesinti ile uyumludur.

"Öğrenci Destek ve Hareketlilik" grubunun da ortalamanın altında kalması, öğrenci odaklı hizmetlerin (danışmanlık, kariyer, uluslararası değişim) güçlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu alan, ESG 2015'in öğrenci merkezli öğrenme ve öğretim ilkesiyle doğrudan ilişkilidir.

6. Kesişen Tematik Boyutlar

Akreditasyon bulguları üç kesişen boyut üzerinden değerlendirilmiştir. Bu boyutlar belirli ölçütlerle sınırlı olmayıp, tüm ölçütleri kesen yatay analiz eksenleridir.

6.1 Yükseköğretim ve İşgücü Piyasası Bağlantısı

İşgücü piyasası bağlantısı, en önemli kesişen temalardan biridir. Bu boyut, programların müfredatlarının mesleki yetkinliklere katkısı, staj ve uygulama mekanizmaları, mezun istihdam verileri ve sektör işbirlikleri gibi unsurları kapsamaktadır.

Bu boyutla doğrudan ilişkili ölçütler incelendiğinde, Ölçüt 1.5 (Kariyer Danışmanlığı, skor: 2.36) ve Ölçüt 4.5 (Staj İmkânı, skor: 2.78) ön plana çıkmaktadır. Kariyer danışmanlık hizmetlerinin programların %63.9'unda kısmen uyumlu düzeyinde kalması, işgücü piyasasına geçiş mekanizmalarının sınırlılığına işaret etmektedir. Öte yandan staj imkânlarının görece daha iyi durumda olması (programların %42.9'u oldukça uyumlu), uygulamalı eğitim boyutunda belirli bir mesafe kat edildiğini göstermektedir.

Ölçüt 2.7 (Eğitim Amaçlarına Ulaşılmasının Kanıtlanması, skor: 2.18) ve Ölçüt 3.3 (Mezunların Öğrenme Çıktılarını Sağlaması, skor: 2.54) ise işgücü piyasasıyla bağlantının ölçülmesi açısından kritik göstergelerdir. Her iki ölçütteki düşük performans, programların mezunlarının mesleki yetkinliklerini sistematik olarak izleme kapasitelerinin geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

İyileştirme Önerileri: Mezun izleme sistemlerinin kurulması veya güçlendirilmesi, sektör danışma kurullarının oluşturulması, kariyer merkezlerinin kapasitesinin artırılması ve müfredatlara sektör odaklı proje/uygulama derslerinin eklenmesi öncelikli adımlar olarak değerlendirilmektedir.

6.2 Uluslararasılaşma

Uluslararasılaşma boyutu, STAR akreditasyonu kapsamında en kritik gelişim alanlarından birini oluşturmaktadır. Ölçüt 1.3 (Uluslararası ve Ulusal Öğrenci Değişimi, skor: 2.33), tüm ölçütler arasında en düşük performans gösteren beşinci ölçüt konumundadır. Programların hiçbiri bu ölçütte "Tam Uyumlu" değerlendirmesi almamış, %67.2'si kısmen uyumlu düzeyinde kalmıştır.

Bu bulgu, değerlendirilen programların uluslararasılaşma sürecinde yapısal güçlüklerle karşı karşıya olduğunu göstermektedir. Değişim programlarına katılım oranlarının düşüklüğü, yabancı dilde eğitim

kapasitesinin sınırlılığı ve uluslararası akademik işbirliklerinin sınırlılığı bu durumun başlıca nedenleri arasında sayılabilir. Bologna sürecinin temel hedeflerinden biri olan öğrenci hareketliliğinin artırılması açısından bu alan öncelikli iyileştirme gerektirmektedir.

Ölçüt 3.1 (Program Öğrenme Çıktıları) değerlendirmelerinde de uluslararasılaşma boyutunun yeterince yer almadığı görülmektedir. Müfredatlarda küresel perspektif, çok kültürlü yetkinlikler ve uluslararası standartlara uyumun daha belirgin biçimde vurgulanması gerekmektedir.

İyileştirme Önerileri: Erasmus+ vb. programlara katılımın teşvik edilmesi, uluslararası ikili anlaşma sayısının artırılması, İngilizce ders/program sayısının yükseltilmesi, uluslararası öğretim üyesi istihdamının desteklenmesi ve müfredatlara uluslararası boyut kazandırılması önerilmektedir.

6.3 Dijital ve Esnek Öğrenme Formatları

Dijital ve esnek öğrenme boyutu, STAR akreditasyonu kapsamında en güçlü performans gösteren kesişen temayı oluşturmaktadır. Ölçüt 9.2 (Uzaktan Öğretim Bilgi Sistemleri, skor: 3.82) tüm ölçütler arasında en yüksek skora sahip ölçüt olup, programların %87.4'ü tam uyumlu değerlendirmesi almıştır. Benzer şekilde, Ölçüt 9.1 (Uzaktan Öğretim Politikası, skor: 3.32) de güçlü bir performans sergilemektedir.

Bu güçlü performans, COVID-19 pandemisi sürecinde gerçekleştirilen hızlı dijital dönüşüm yatırımlarının kalıcı bir mirası olarak değerlendirilebilir. Üniversitelerin öğrenme yönetim sistemleri (LMS), dijital değerlendirme araçları ve e-kütüphane altyapıları büyük ölçüde yeterli düzeye ulaşmıştır.

Bununla birlikte, Ölçüt 6.3 (Bilgi Sistemleri, skor: 3.24) ve Ölçüt 6.4 (Kütüphane İmkânları, skor: 3.50) gibi dijital altyapıyla ilişkili diğer ölçütler de yüksek performans göstermektedir. Bu tablo, dijital dönüşümün yalnızca uzaktan öğretimle sınırlı kalmayıp, genel altyapıya da yansıdığını ortaya koymaktadır.

İyileştirme Önerileri: Dijital altyapının güçlü olmasına karşın, bu altyapının eğitim kalitesini artırmak için etkin kullanılması konusunda öğretim üyesi eğitimlerinin düzenlenmesi, dijital pedagoji uygulamalarının yaygınlaştırılması ve esnek öğrenme yollarının çeşitlendirilmesi önerilmektedir. Özellikle Ölçüt 2.6 (sistematik değerlendirme mekanizması, %70.6 gelişmeye açık yön) ve Ölçüt 2.7 (eğitim amaçlarına ulaşılmasının kanıtlanması, %74.8 gelişmeye açık yön) alanlarında dijital değerlendirme araçlarının etkin kullanımı stratejik bir fırsat sunmaktadır.

7. Kalite Yönetimi Perspektifi ve Sürekli İyileştirme

7.1 Süreç Olgunluk Değerlendirmesi

PUKÖ (Planla-Uygula-Kontrol Et-Önlem Al) döngüsü çerçevesinde değerlendirildiğinde, programların belirgin bir olgunluk profili ortaya çıkmaktadır. Eğitim amaçlarının tanımlanması (Ölçüt 2.1, skor: 3.10) ve yayınlanması (Ölçüt 2.3, skor: 3.49) gibi "Planla" aşamasına ilişkin ölçütler görece güçlü performans göstermektedir. Ancak bu amaçlara ulaşılmasının değerlendirilmesi (Ölçüt 2.6, skor: 2.29) ve kanıtlanması (Ölçüt 2.7, skor: 2.18) gibi "Kontrol Et" aşamasına ilişkin ölçütler belirgin düşüş sergilemektedir.

Bu profil, programların "ne yapılacağını" (planlama) belirlemede güçlü, ancak "ne kadar başarılı olduğunu" (kontrol) ölçmekte ve "sonraki adımları" (önlem alma) tasarlamakta gelişime açık olduğunu göstermektedir. Sürekli iyileştirme ölçütünün (11.1, skor: 2.32) düşük performansı, PUKÖ döngüsünün tam olarak işletilmediğini teyit etmektedir. Sürekli iyileştirme odaklı yaklaşım çerçevesinde, programların PUKÖ döngüsünün "Kontrol Et" ve "Önlem Al" aşamalarını güçlendirmeleri kritik önem taşımaktadır.

7.2 İyileştirme Haritası Matrisi

Aşağıdaki tabloda, her ana ölçüt için kısa, orta ve uzun vadeli iyileştirme önerileri, aciliyet düzeyi, tahmini etki ve sorumlu birim önerisi sunulmaktadır.

Tablo 13: İyileştirme Haritası Matrisi

Ölçüt	Alan	Vade	Aciliyet	Etki	Sorumlu Birim	Öneri
B1	Öğrenci değişimi ve danışmanlık	Kısa-Orta	Üst	Yüksek	Uluslararası İlişkiler Ofisi / Kariyer Merkezi	Değişim programı anlaşmalarının artırılması, kariyer danışmanlık birimlerinin güçlendirilmesi
B2	Eğitim amaçlarının izlenmesi ve kanıtlanması	Kısa	Üst	Çok Yüksek	Kalite Güvencesi Birimi / Bölüm Başkanlıkları	Sistemik değerlendirme mekanizmalarının kurulması, kanıt toplama prosedürlerinin oluşturulması
B3	Öğrenme çıktılarının ölçülmesi	Kısa	Üst	Çok Yüksek	Bölüm Başkanlıkları / Ölçme-Değerlendirme Birimleri	ÖÇ-ders matrislerinin oluşturulması, doğrudan/dolaylı ölçme araçlarının geliştirilmesi
B4	Öğretim planı güncelleme ve staj	Orta	Orta	Yüksek	Bölüm Kurulları / Sektör Danışma Kurulları	Müfredat güncelleme döngüsünün yapılandırılması, staj koordinasyon birimlerinin kurulması
B5	Öğretim kadrosu gelişimi	Orta	Orta	Yüksek	Rektörlük / Dekanlık / İK Birimi	Öğretim üyesi performans değerlendirme sisteminin iyileştirilmesi
B6	Engelli erişilebilirliği	Orta	Orta	Orta	Yapı İşleri / Engelli Birimi	Fiziki erişilebilirlik standartlarının güçlendirilmesi
B7	İdari personel yeterliliği	Orta	Düşük	Orta	İnsan Kaynakları	İdari personel eğitim programlarının düzenlenmesi
B8	Karar alma süreçlerinin şeffaflığı	Kısa	Orta	Orta	Senato / Fakülte Kurulları	Paydaş katılımının güçlendirilmesi
B9	Dijital pedagoji	Uzun	Düşük	Orta	Uzaktan Eğitim Merkezi	Öğretim üyesi dijital pedagoji eğitimleri
B10	Programa özgü ölçüt geliştirme	Uzun	Düşük	Orta	STAR / Bölüm Başkanlıkları	Programa özgü ölçütlerin güncellenmesi
B11	Sürekli iyileştirme kültürü	Kısa	Üst	Çok Yüksek	Kalite Güvencesi Birimi / Üst Yönetim	PUKÖ döngüsünün kurumsallaştırılması, iyileştirme eylem planlarının oluşturulması

İyileştirme haritası, aciliyet düzeyine göre üç katmanlı bir müdahale stratejisi ortaya koymaktadır.

Üst aciliyet düzeyinde üç ana ölçüt yer almaktadır: B2 (Eğitim Amaçlarının İzlenmesi ve Kanıtlanması), B3 (Öğrenme Çıktılarının Ölçülmesi) ve B11 (Sürekli İyileştirme Kültürü). Bu üç alan, raporun tematik analizinde de tutarlı biçimde en düşük performans gösteren ölçütler olarak tespit edilmiştir. B2 ve B3'teki gelişim ihtiyacı kısa vadeli (0-12 ay) müdahale gerektirmekte olup, sistemik değerlendirme mekanizmalarının kurulması, kanıt toplama prosedürlerinin yazılı hale getirilmesi ve öğrenme çıktısı-ders matrislerinin oluşturulması acil eylem kalemleri arasındadır. B11 ise PUKÖ döngüsünün kurumsallaştırılması ve iyileştirme eylem planlarının her program için oluşturulması yoluyla ele alınmalıdır. Bu üç ölçütteki beklenen etki düzeyi "Çok Yüksek" olarak değerlendirilmiştir; zira bu alanlar akreditasyon sürecinin temel kalite göstergelerini doğrudan etkilemektedir.

B1 (Öğrenci Değişimi ve Danışmanlık) da üst aciliyet düzeyinde yer almakta olup, kısa-orta vadeli bir müdahale çerçevesi gerektirmektedir. Uluslararası ilişkiler ofisleri ve kariyer merkezlerinin kapasitesinin artırılması, değişim programı anlaşmalarının çeşitlendirilmesi ve kariyer danışmanlık hizmetlerinin sistematik hale getirilmesi bu alandaki temel eylem kalemleridir.

Orta aciliyet düzeyinde B4 (Öğretim Planı Güncelleme ve Staj), B5 (Öğretim Kadrosu Gelişimi), B6 (Engelli Erişilebilirliği) ve B8 (Karar Alma Süreçlerinin Şeffaflığı) yer almaktadır. Bu alanlar orta vadeli (1-3 yıl) iyileştirme planlarıyla ele alınabilir. Özellikle B4 kapsamında müfredat güncelleme döngüsünün yapılandırılması ve sektör danışma kurullarının oluşturulması, programların işgücü piyasasıyla bağlantısını güçlendirecektir.

Düşük aciliyet düzeyindeki B7 (İdari Personel Yeterliliği), B9 (Dijital Pedagoji) ve B10 (Programa Özgü Ölçüt Geliştirme) uzun vadeli (3-5 yıl) hedefler olarak konumlandırılmıştır. Bu alanlardaki mevcut performans görece güçlü olduğundan, iyileştirme çabaları sürdürülebilirlik ve derinleştirme odaklı olmalıdır.

Sorumlu birimler açısından değerlendirildiğinde, iyileştirme eylemlerinin büyük çoğunluğu bölüm başkanlıkları ve kalite güvencesi birimleri düzeyinde gerçekleştirilebilir niteliktedir. Ancak B1 (Uluslararası İlişkiler Ofisi), B5 (Rektörlük/Dekanlık) ve B11 (Üst Yönetim) gibi alanlardaki iyileştirmeler kurumsal düzeyde karar alma ve kaynak tahsisi gerektirmektedir. Bu durum, iyileştirme sürecinin yalnızca program düzeyinde değil, kurumsal düzeyde de sahiplenilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

8. Genel Değerlendirme ve Bulguların Sentezi

Bulguların sentezi, beş temel sonucu ön plana çıkarmaktadır.

Birinci olarak, "altyapı-süreç ikiliği" dikkat çekicidir: Programlar fiziksel altyapı, finansal kaynaklar ve dijital altyapı konusunda güçlü bir performans sergilerken, bu kaynakların eğitim kalitesine dönüştürülmesi sürecinde (ölçme-değerlendirme, izleme, kanıtlama) belirgin gelişim alanları barındırmaktadır. Bu durum, "kaynak varlığı" ile "kaynak etkinliği" ayrımını somut biçimde örneklemektedir.

İkinci olarak, PUKÖ döngüsünün tamamlanamaması en kritik yapısal sorunu oluşturmaktadır. Programlar planlama aşamasında güçlü, uygulama aşamasında orta düzeyde, ancak kontrol ve önlem alma aşamalarında düşük performans göstermektedir. Bu bulgu, ESG 2015'in "programların sürekli izlenmesi ve periyodik olarak gözden geçirilmesi" ilkesiyle uyum ihtiyacı göstermektedir.

Üçüncü olarak, uluslararasılaşma yapısal bir sorun olarak devam etmektedir. Hiçbir programın Ölçüt 1.3'te tam uyumlu bulunmaması, bu alanın sistematik müdahale gerektirdiğini göstermektedir. Bologna sürecinin temel hedeflerinden biri olan öğrenci hareketliliğinin desteklenmesi açısından bu durum kritik önem taşımaktadır.

Dördüncü olarak, dijital altyapı en güçlü performans alanı olarak öne çıkmaktadır. COVID-19 sonrası dönemde gerçekleştirilen yatırımların kalıcı bir etki bıraktığı görülmektedir. Bu güçlü altyapının, gelişime açık alanların (özellikle ölçme-değerlendirme ve kanıtlama) iyileştirilmesinde bir kaldıraç olarak kullanılması stratejik bir fırsat sunmaktadır.

Beşinci olarak, sürekli iyileştirme kültürünün henüz yeterince yerleşmediği tespit edilmiştir. Ölçüt 11.1'in düşük performansı (skor: 2.32), akreditasyon sürecinin tek seferlik bir uyum çabası olarak algılanma riskine işaret etmektedir. Akreditasyonun kalıcı etkisinin sağlanabilmesi için sürekli iyileştirme mekanizmalarının kurumsallaştırılması büyük önem taşımaktadır.

9. Öneriler ve Yol Haritası

9.1 Programlara Yönelik Öneriler

STAR Kalite Güvencesi perspektifinden, programlara yönelik aşağıdaki stratejik öneriler sunulmaktadır.

Kısa Vadeli (0-12 ay): Sistemik değerlendirme mekanizmalarının kurulması (B2, B3) acil öncelik olarak ele alınmalıdır. Program öğrenme çıktıları ile ders öğrenme çıktıları arasındaki ilişki matrisleri oluşturulmalı, doğrudan ve dolaylı ölçme araçları geliştirilmeli, kanıt toplama prosedürleri yazılı hale getirilmelidir. Sürekli iyileştirme eylem planları (B11) hazırlanmalı ve izleme mekanizması kurulmalıdır.

Orta Vadeli (1-3 yıl): Uluslararasılaşma stratejilerinin geliştirilmesi (B1), kariyer danışmanlık hizmetlerinin güçlendirilmesi, müfredat güncelleme döngülerinin yapılandırılması (B4), ve paydaş katılım mekanizmalarının etkinleştirilmesi hedeflenmelidir. Öğretim üyesi performans değerlendirme sistemi gözden geçirilmeli ve iyileştirilmelidir.

Uzun Vadeli (3-5 yıl): Kalite kültürünün kurumsallaştırılması, uluslararası akreditasyon karşılaştırılabilirliğinin artırılması ve dijital pedagoji uygulamalarının yaygınlaştırılması uzun vadeli hedefler olarak belirlenmelidir.

9.2 STAR Akreditasyon Sürecinin Geliştirilmesine Yönelik Öneriler

Mevcut dönemin bulgularından hareketle, akreditasyon sürecinin geliştirilmesine yönelik aşağıdaki adımlar önerilmektedir.

Birincisi, tematik analizin derinliğini artırmak amacıyla, güçlü yönler ve gelişmeye açık yönlerin yapılandırılmış serbest metin formatında da raporlanması önerilmektedir. Mevcut dönemde analiz, uyum düzeyi kararlarına dayalı ölçüt profilleri üzerinden gerçekleştirilmiştir. Gelecek dönemlerde her ölçüt için standartlaştırılmış bir metin alanının eklenmesi, analizlerin nitel boyutunu güçlendirecektir.

İkincisi, programların zaman içindeki gelişim seyrini izleyebilmek için standartlaştırılmış bir veri tabanının oluşturulması ve periyodik tematik analiz raporlarının yayınlanması önerilmektedir. Bu adım, akreditasyon sürecinin etkisinin somut verilerle takip edilmesine olanak sağlayacaktır.

10. Sonuç

Bu rapor, STAR akreditasyon sürecinden elde edilen verilerin kapsamlı bir tematik analizini sunmuştur. 53 üniversiteden 119 lisans programını kapsayan analiz, 41 ölçüt üzerinden 4 düzeyli uyum ölçeğine dayalı sistemik bir değerlendirme çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. "Tam Uyumludur" ve "Oldukça Uyumludur" kararları güçlü yön, "Kısmen Uyumludur" ve "Uyumlu Değildir" kararları gelişmeye açık yön olarak sınıflandırılarak tematik içerik analizi, ölçüt bazlı karşılaştırma, kesişen tematik boyut analizi ve kalite yönetimi perspektifinde kapsamlı bir değerlendirme gerçekleştirilmiştir.

Raporun ortaya koyduğu en temel bulgu, değerlendirilen programlarda "altyapı-süreç ikiliği" olarak adlandırılabilir yapısal bir dengesizliktir. Programlar fiziksel altyapı, dijital altyapı ve kurumsal kaynaklar boyutunda güçlü bir performans sergilemektedir; Ölçüt 9.2 (Uzaktan Öğretim Bilgi Sistemleri, %94.1 güçlü yön), Ölçüt 1.7 (Mezuniyet Süreçleri, %97.5) ve Ölçüt 7.3 (Altyapı Finansmanı, %95.8) bu güçlü temeli somut biçimde yansıtmaktadır. Buna karşın, bu kaynakların eğitim kalitesine dönüştürülme sürecinde belirgin gelişim alanları mevcuttur.

Kanıt temelli değerlendirme ve sistemik izleme mekanizmaları, raporun en tutarlı biçimde tespit ettiği gelişim alanını oluşturmaktadır. Ölçüt 2.7 (Eğitim Amaçlarına Ulaşılmasının Kanıtlanması) ve Ölçüt 3.2 (Öğrenme Çıktılarının Belgelenmesi) programların %74.8'inde gelişmeye açık yön olarak değerlendirilmiştir. Birlikte görülme analizi, bu iki ölçütün 79 programda (%66.4) birlikte gelişmeye açık yön olduğunu ortaya koyarak, sorunun izole değil sistemik nitelikte olduğunu doğrulamıştır.

PUKÖ döngüsü perspektifinden bakıldığında, programlar "Planla" aşamasında güçlü, "Uygula" aşamasında (altyapı ve öğretim kadrosu yeterliliği sayesinde) en yüksek performansı gösterirken, "Kontrol Et" ve "Önlem Al" aşamalarında belirgin bir performans düşüşü yaşanmaktadır. Sürekli

iyileştirme ölçütünün (11.1) %64.7 gelişmeye açık yön oranıyla sonuçlanması, bu performans farkını teyit etmektedir.

Uluslararasılaşma, kesişen tematik boyutlar arasında en belirgin gelişim alanı olarak öne çıkmaktadır. Hiçbir programın Ölçüt 1.3'te tam uyumlu bulunmaması, bu alanın münferit değil yapısal bir müdahale gerektirdiğini göstermektedir. Dijital ve esnek öğrenme boyutu ise en güçlü kesişen tema olarak tespit edilmiştir; bu güçlü dijital altyapının, diğer gelişim alanlarının iyileştirilmesinde bir kaldıraç olarak kullanılması stratejik bir fırsat sunmaktadır.

Program türleri bazlı analizde, tüm program türlerinin izleme ve değerlendirme grubunda düşük performans göstermesi, gelişim ihtiyacının programa özgü değil, yükseköğretim kalite güvencesi kültürüyle ilişkili yapısal bir mesele olduğunu ortaya koymaktadır.

İyileştirme haritası, üst aciliyet düzeyindeki üç ana ölçüte (B2, B3, B11) kısa vadeli müdahale önceliği verilmesini, uluslararasılaşma ve kariyer danışmanlığı alanlarında orta vadeli stratejilerin geliştirilmesini ve dijital pedagoji ile programa özgü ölçüt geliştirme alanlarında uzun vadeli sürdürülebilirlik hedeflerinin belirlenmesini önermektedir.

Rapor ayrıca, STAR akreditasyon sürecinin kendisinin geliştirilmesine yönelik iki somut öneri sunmaktadır: yapılandırılmış nitel veri toplama ve standartlaştırılmış veri tabanı oluşturulması.

Sonuç olarak, STAR akreditasyonu kapsamında değerlendirilen programlar güçlü bir altyapısal temel üzerine kuruludur. Bu temelin eğitim kalitesini sürdürülebilir biçimde artırmak için etkin kullanılması, sistematik ölçme-değerlendirme mekanizmalarının kurulması, uluslararasılaşma kapasitesinin güçlendirilmesi ve sürekli iyileştirme kültürünün kurumsallaştırılmasıyla mümkün olacaktır. Bu rapor, söz konusu dönüşüm için somut ve uygulanabilir bir yol haritası sunmaktadır.

Ekler

Ek 1: PUKÖ Döngüsü — Ölçüt Eşleştirme Matrisi

PUKÖ (Planla-Uygula-Kontrol Et-Önlem Al) döngüsü ile STAR ölçütleri arasındaki ilişkiyi gösteren aşağıdaki matris, programların süreç olgunluk düzeyini daha iyi anlamayı sağlamaktadır.

Tablo 14: PUKÖ Döngüsü — Ölçüt Eşleştirme ve Performans

PUKÖ Aşaması	İlişkili Ölçütler	Ölçüt Sayısı	Ort. Skor	Performans	Durum
PLANLA	2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 4.1, 4.4	7	3.07	Orta	Yeterli
UYGULA	4.2, 4.3, 4.5, 5.1, 5.2, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5	10	3.11	Orta	Yeterli
KONTROL ET	1.6, 2.5, 2.6, 2.7, 3.2, 3.3	6	2.35	Kritik	Gelişim Gerekli
ÖNLEM AL	11.1, 8.1	2	2.80	Orta	Yeterli

PUKÖ analizi, programların süreç olgunluk düzeyindeki dengesizliği net biçimde ortaya koymaktadır. Planlama aşaması orta-güçlü düzeyde performans gösterirken, uygulama aşaması (altyapı ve öğretim kadrosu yeterliliği sayesinde) en yüksek performansı sergilemektedir. Ancak kontrol (izleme, ölçme, kanıtlama) ve önlem alma (sürekli iyileştirme) aşamalarında belirgin bir performans düşüşü yaşanmaktadır. Bu profil, kalite yönetimi literatüründeki "süreç olgunluk eksikliği" kavramı ile uyumludur ve programların kalite güvencesi kültürünü henüz tam olarak içselleştirmede olduğunu göstermektedir.

STAR Kalite Güvencesi perspektifinden, en acil müdahale alanı PUKÖ döngüsünün "Kontrol Et" aşamasıdır. Bu aşamanın güçlendirilmesi için öğrenme çıktıları ölçme araçlarının geliştirilmesi, düzenli program değerlendirme raporlarının hazırlanması ve paydaş geri bildirim mekanizmalarının sistematikleştirilmesi önerilmektedir. "Önlem Al" aşamasının iyileştirilmesi ise kontrol aşamasından elde edilen verilerin karar alma süreçlerine entegre edilmesiyle mümkün olacaktır.

Ek 2: ESG 2015 Standartları ile STAR Ölçütleri Eşleştirmesi

Avrupa Yükseköğretim Alanında Kalite Güvencesi Standartları ve Yönergeleri (ESG 2015; ENQA, ESU, EUA ve EURASHE tarafından hazırlanmıştır), yükseköğretim kalite güvencesinin uluslararası referans çerçevesini oluşturmaktadır. Aşağıdaki tabloda, ESG 2015'in Bölüm 1 (Kurumlar İçin İç Kalite Güvencesi Standartları) ile STAR ölçütleri arasındaki eşleştirme sunulmaktadır.

Tablo 15: ESG 2015 — STAR Ölçüt Eşleştirmesi ve Performans

ESG	Standart	STAR Ölçütleri	Ort. Skor	Yorum
1.1	Kalite Güvencesi Politikası	7.1, 8.1, 11.1	3.03	Kurumsal destek güçlü, sürekli iyileştirme geliştirilmeli
1.2	Program Tasarımı ve Onayı	2.1, 2.2, 2.4, 3.1, 4.1, 4.4	3.00	Planlama kapasitesi orta düzey
1.3	Öğrenci Merkezli Öğrenme	1.4, 1.6, 4.2, 4.3	2.67	Öğretim yöntemleri yeterli, danışmanlık gelişim gerektirir
1.4	Öğrenci Kabul ve İlerleme	1.1, 1.2, 1.7	2.87	Mezuniyet güçlü, geçiş süreçleri orta
1.5	Öğretim Kadrosu	5.1, 5.2, 5.3	2.97	Genel olarak güçlü performans
1.6	Öğrenme Kaynakları	6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 9.1, 9.2	3.42	En güçlü alan, dijital altyapı mükemmel
1.7	Bilgi Yönetimi	2.6, 2.7, 3.2	2.24	Kanıt temelli izleme geliştirilmeli
1.8	Kamuoyu Bilgilendirme	2.3	3.49	Güçlü performans
1.9	Programların Sürekli İzlenmesi	2.5, 2.6, 3.2, 3.3, 11.1	2.36	En kritik gelişim alanı
1.10	Periyodik Dış Kalite Güvencesi	11.1	2.32	Sürekli iyileştirme kültürü güçlendirilmeli

ESG 2015 ile STAR ölçütleri arasındaki eşleştirme, uluslararası kalite güvencesi standartları perspektifinden programların durumunu değerlendirme imkânı sunmaktadır. ESG 1.6 (Öğrenme Kaynakları) en güçlü uyum alanı olarak öne çıkarken, ESG 1.7 (Bilgi Yönetimi) ve ESG 1.9 (Programların Sürekli İzlenmesi) en kritik gelişim alanlarını oluşturmaktadır. Bu tablo, STAR akreditasyonunun ESG standartlarıyla büyük ölçüde uyumlu bir çerçeve sunduğunu, ancak bilgi yönetimi ve sürekli izleme boyutlarında programların ESG beklentilerinin gerisinde kaldığını göstermektedir.

Bologna süreci çerçevesinde değerlendirildiğinde, öğrenci hareketliliği (ESG 1.4 ile ilişkili Ölçüt 1.3) ve program tasarımında uluslararası perspektif (ESG 1.2 ile ilişkili öğrenme çıktıları) boyutlarında belirgin iyileştirme ihtiyacı mevcuttur. Avrupa Yükseköğretim Alanı'na tam entegrasyon için bu alanların öncelikli olarak ele alınması gerekmektedir.

Ek 3: STAR Kalite Güvencesi Perspektifinden Yapılandırılmış Danışmanlık Önerileri

STAR'ın kalite güvencesi ve sürekli iyileştirme yaklaşımı çerçevesinde, akreditasyon bulgularından hareketle programlara ve kurumlara yönelik yapılandırılmış danışmanlık önerileri aşağıda sunulmaktadır. Öneriler, müdahale alanı, hedef kitle, uygulama yöntemi ve beklenen etki boyutlarıyla sınıflandırılmıştır.

Tablo 16: STAR Yapılandırılmış Danışmanlık Önerileri

No	Danışmanlık Alanı	Hedef Kitle	Yöntem	Süre	Beklenen Etki	Açıklama
1	Ölçme-Değerlendirme Sistemi Tasarımı	Bölüm Başkanlıkları	Atölye Çalışması	2 gün	Çok Yüksek	ÖÇ-Ders matrisi oluşturma, doğrudan/dolaylı ölçme araçları geliştirme
2	PUKÖ Döngüsü Uygulama Eğitimi	Kalite Birimleri	Eğitim Programı	3 gün	Çok Yüksek	Kalite döngüsünün sistematik uygulanması, eylem planı hazırlama
3	Kanıt Temelli Değerlendirme	Akademik Personel	Seminer	1 gün	Yüksek	Kanıt portföyü oluşturma, veri analizi teknikleri
4	Uluslararasılaşma Stratejisi	Üst Yönetim	Danışmanlık	Sürekli	Yüksek	Uluslararasılaşma yol haritası, ikili anlaşma stratejisi
5	Mezun İzleme Sistemi Kurulumu	Kariyer Merkezi	Proje Desteği	6 ay	Yüksek	Dijital mezun izleme platformu, anket tasarımı
6	Paydaş Katılımı Mekanizmaları	Bölüm/Fakülte	Atölye	1 gün	Orta	Sektör danışma kurulu oluşturma, paydaş anket tasarımı
7	Dijital Pedagoji Uygulamaları	Öğretim Üyeleri	Eğitim	2 gün	Orta	LMS etkin kullanımı, harmanlanmış öğrenme tasarımı
8	Akreditasyon Öz-Değerlendirme Rehberi	Tüm Programlar	Doküman	—	Yüksek	Kapsamlı öz-değerlendirme rehberi ve şablon seti

Danışmanlık önerilerinin öncelik sıralamasında, ölçme-değerlendirme sistemi tasarımı ve PUKÖ döngüsü uygulama eğitimi en acil müdahale alanlarını oluşturmaktadır. Bu iki alan, raporun temel bulgusunu oluşturan "kontrol ve önlem alma" eksikliğini doğrudan hedef almaktadır. STAR'ın bu alanlarda kurumsal eğitim ve danışmanlık programları geliştirmesi, akreditasyon sürecinin etkinliğini önemli ölçüde artıracaktır.

Uzun vadede, akreditasyon öz-değerlendirme rehberinin hazırlanması ve tüm programlara sunulması, kurumsal kapasite geliştirmenin en sürdürülebilir yolu olarak değerlendirilmektedir. Bu rehber, programların akreditasyona hazırlık sürecinde sistematik bir çerçeve izlemelerini sağlayacak ve değerlendirme sonuçlarının tutarlılığını artıracaktır.

Ek 4: Metodolojik Notlar ve Sınırlılıklar

Bu raporda kullanılan analiz yöntemlerine ilişkin aşağıdaki metodolojik açıklamalar sunulmaktadır.

Sayısal Dönüşüm: Uyum düzeyleri aşağıdaki sayısal karşılıklara dönüştürülerek ölçütler arası ve üniversiteler arası karşılaştırma yapılabilir hale getirilmiştir: Tam Uyumludur = 4, Oldukça Uyumludur = 3, Kısmen Uyumludur = 2, Uyumlu Değildir = 1. Bu dönüşüm, ordinal ölçekteki verilerin aralık ölçeğinde işlem görmesini içerdiğinden, ortalama hesaplamalarının ihtiyatla yorumlanması gerekmektedir.

Anonimleştirme: Programlar, program türü bazında gruplandırılarak analiz edilmiştir. Üniversite düzeyindeki karşılaştırmalar anonimleştirilmiş biçimde gerçekleştirilmiştir.

Tematik Analiz Yöntemi: Veri setinde güçlü yönler ve gelişmeye açık yönlerle ilişkin serbest metin alanları bulunmadığından, tematik çıkarımlar ölçütlerin uyum profilleri üzerinden gerçekleştirilmiştir. Her ölçütün uyum düzeyi dağılımı, ilgili alandaki tematik eğilimi temsil eden bir gösterge olarak kullanılmıştır. Bu yaklaşım, nitel içerik analizine kıyasla daha sınırlı bir tematik çıkarım kapasitesine sahiptir.

Kesişen tematik boyutlar (işgücü piyasası, uluslararasılaşma, dijital öğrenme) ve kalite yönetimi yaklaşımı, STAR'ın akreditasyon çerçevesine uyarlanarak uygulanmıştır.

Sınırlılıklar: Analiz kapsamında dikkate alınması gereken bazı hususlar şunlardır: (1) Mevcut veri seti uyum düzeyi kararlarından oluşmakta olup, gelecek dönemlerde yapılandırılmış nitel verilerin eklenmesi analiz derinliğini artıracaktır. (2) İlk dönem raporu olması nedeniyle yıllar arası karşılaştırma henüz mümkün olmamakla birlikte, standartlaştırılmış veri tabanı oluşturulması bu imkânı sağlayacaktır. (3) Program türleri arasındaki sayısal dengesizlik, az sayıda programla temsil edilen türlerde istatistiksel çıkarımların ihtiyatla yorumlanmasını gerektirmektedir.

Gelecek Dönem Önerileri: Sonraki dönem tematik analiz raporlarında nitel verilerin de toplanması, yıllar arası karşılaştırma yapılabilmesi için standartlaştırılmış veri tabanı oluşturulması önerilmektedir. Bu iyileştirmeler, tematik analizin derinliğini ve güvenilirliğini artıracaktır.

Teşekkür

Bu raporun analiz çerçevesinin oluşturulmasında, Foundation for International Business Administration Accreditation (FIBAA) tarafından yayınlanan tematik analiz raporları ve kalite yönetimi yaklaşımı referans alınmıştır. Raporun Giriş bölümünde yer alan kesişen tematik boyutlar (yükseköğretim-işgücü piyasası bağlantısı, uluslararasılaşma, dijital ve esnek öğrenme formatları) ve sürekli iyileştirme odaklı analiz yapısı, FIBAA'nın bu alandaki metodolojik birikiminden esinlenilerek STAR akreditasyon sürecine uyarlanmıştır.

Detaylı bilgi için: <https://www.fibaa.org/en/what-distinguishes-us/publications-thematic-analyses/>